

**PAŽYMA
DĖL VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS
2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITOS**

Nr.

Vilnius

Ataskaitos teikėjas: Valstybinė energetikos reguliavimo taryba

Ataskaitos tikslas: pristatyti Vyriausybei 2021 metų VERT veiklos rezultatus.

Vyriausybei VERT metinę veiklos ataskaitą teikia vadovaudamasi Energetikos įstatymo 8 straipsnio 13 dalimi.

Pagrindiniai VERT 2021 m. svarbiausi darbai:

1. Veiklos skaitmenizavimas.
2. Inovacijų plėtra ir skatinimas.
3. Bandomosios energetikos inovacijų aplinkos teisinis reglamentavimas.
4. Energetikos darbuotojų atestavimo informacinės sistemos projektas.
5. Alternatyviųjų degalų įstatymo įgyvendinimas
6. Vertės kūrimas (vartotojų kaštų taupymas ir pan.)

Pagrindiniai reguliuojamų sektorių rodikliai:

2021 m. dėl VERT sprendimų kainodaros srityje **vartotojai sutaupė 88,09 mln. eurų**: iš jų elektros sektoriuje – 63,9 mln., dujų – 20,7 mln., šilumos sektoriuje – 3,49 mln. eurų. Dėl pritaikytų sankcijų į valstybės biudžetą **buvo sugrąžinta 77 mln. eurų**.

2021 m. visų reguliuojamų sektorių **investicijos** sudarė **503 mln. eurų**, **pajamos – 2549 mln. eurų**.

Santrauka.

- **Elektros energetikos** sektoriuje VERT reguliavimą taiko **3072** ūkio subjektų (įskaitant elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojus) atžvilgiu, **gamtinių dujų** sektoriuje – **44**, **šilumos** sektoriuje – **77**, geriamojo **vandens** tiekimo ir **nuotekų** tvarkymo sektoriuje – **70**. **Iš viso 3263 subjektai**.
- 2021 m. įvyko **84** VERT posėdžiai, juose priimti **1801** nutarimas, iš jų **193** – dėl reguliavimo tvarkos ir kainų, priimta **1150** sprendimai dėl leidimų veiklai ir plėtrai.
- 2021 m. paskelbta **48** viešosios konsultacijos dėl teisės aktų projektų.
- 2021 m. atlikta **5013** įmonių patikrinimų, nustatyta **1825** pažeidimų.
- VERT yra įtraukta į **47** bylos teismuose vykstančių bylų nagrinėjimą.

Svarbiausi 2021 m. rezultatai.

- ✓ Trečiųjų šalių pralaidumo skaičiavimo metodika. VERT, atlikusi elektros tarpsisteminių jungčių pralaidumo ir paskirstymo su trečiosiomis šalimis analizę, nustatė, jog 2021 m. pradžioje, prasidėjus BY AE komercinei eksploatacijai, fizinis BY pagamintos elektros srautas į Lietuvą reikšmingai išaugo. VERT, siekdama įgyvendinti Būtinųjų priemonių, skirtų apsaugoti nuo trečiųjų šalių nesaugių branduolinių elektrinių keliamų grėsmių, įstatymo nuostatas, patvirtino Tarpsisteminių jungčių pralaidumo nustatymo ir paskirstymo su trečiosiomis šalimis metodiką, kuri taikant į LT patenka tik toks elektros energijos srautas, kuris reikalingas palaikyti sistemos techninius parametrus.
- ✓ Elektros tinklų sinchronizacijos projektas su KET. VERT 2021 metais priėmė sprendimus dėl Baltijos regiono tarpzoninio pralaidumo paskirstymo metodikos dėl balansavimo pajėgumų mainų, dėl ko įgyvendinant šiuos sprendimus ateityje bus prisidedama prie sėkmingos sinchronizacijos su KET.

- ✓ Elektros rinkos liberalizavimas. Sukurta Elektros energijos kainų palyginimo informacinė sistema. Surengta elektros energijos liberalizavimo viešinimo kampanija. VERT ekspertai apėlkė 43 savivaldybes, susitiko gyvai su gyventojais, konsultavo, kaip pasirinkti elektros energijos tiekėją, paaiškino elektros kainos apskaičiavimo principus.
- ✓ Švarios energijos paketas. Įgyvendinant Švarios energijos paketą, VERT priėmė sprendimus dėl ribojimų operatoriams turėti energijos kaupimo įrenginius bei pasiekė bendrą Baltijos šalių sprendimą įkurti regioninio koordinavimo centrą Taline.
- ✓ Kainodaros sprendimai elektros sektoriuje. VERT 2021 m. patvirtino atnaujintą Ilgo laikotarpio vidutinių padidėjimo sąnaudų (LRAIC) apskaitos modelį ir jo rezultatus 2022–2026 metams. Minėti pakeitimai leis išlaikyti balansą tarp naudos vartotojams ir įmonių tvaraus įsiskolinimo lygio.
- ✓ SGD terminalo veiklos tęstinumo užtikrinimas. VERT suderino AB „Klaipėdos nafta“ investicinį projektą „SGD laivo-saugyklos įsigijimas“, kurio vertė ne didesnė nei 138,4 mln. Eur (be PVM). Investicija užtikrins SGD terminalo veiklos tęstinumą bei Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimą, išlaikant SGD terminalo Lietuvai teikiamas naudas.
- ✓ Skatinamoji kainodara. Siekiant vertinti bendrą įmonių veiklos efektyvumą buvo peržiūrėta Šilumos kainų nustatymo metodika ir joje numatyti reguliuojamų įmonių sąnaudų vertinimo (lyginimo) principai. Atsižvelgiant į reikšmingus kuro kainų pokyčius buvo numatytas lankstesnis kuro kainų ribojimas, vertinantis ne konkretaus mėnesio įmonės sunaudoto kuro kainas, tačiau vidutinę, per metus sunaudoto biokuro kainą. Siekiant skatinti investicijas į klimato kaitą mažinančias ir inovatyvias priemones numatytas investicijos grąžos priedas.

Dalykinio vertimo išvada: siūlytina klausimą svarstyti Vyriausybės pasitarime.

Grupės patarėja

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė